

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาของปัญหา

การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม ดังที่สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้ทรงนิพนธ์ถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ตอนหนึ่งความว่า การศึกษาเป็นสิ่งสำคัญสำหรับทุกคน ประโยชน์จากการเข้าเรียนหนังสือจนอ่านออก เขียนได้ และมีความรู้พิเศษในสาขาต่าง ๆ เป็นที่ยอมรับว่า มีประโยชน์ต่อการดำรงชีวิตประจำวัน เป็นการเรียนรู้เพื่อทำหน้าที่หาเลี้ยงชีวิตตนเองและครอบครัว เพื่อช่วยบุคคลอื่น ๆ เป็นส่วนรวม อันเป็นหน้าที่ความรับผิดชอบของทุกคนต่อสังคม (สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 2525 : 36)

ปิญญู สาร กล่าวถึงความสำคัญของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาคือกุญแจไขไปสู่ความเจริญทุกด้านในสังคม (ปิญญู สาร 2523 : 22)

เอกชัย กี่สุขพันธ์ ได้ให้ความหมายของการศึกษาไว้ว่า การศึกษาคืองานของสังคมที่มุ่งหมายจะฝึกอบรมหรือพัฒนาสมาชิกของสังคมให้มีคุณภาพตามที่ปรารถนา (เอกชัย กี่สุขพันธ์ 2527 : 103)

โทมัส (Thomas 1968 : 28) ได้กล่าวถึงความสำคัญและความจำเป็นของการศึกษาว่า ไม่มีสิ่งใดจำเป็นสำหรับประเทศยิ่งไปกว่าการให้การศึกษาที่ดี

ด้วยเหตุที่การศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนและสังคม ตลอดจนเป็นหนทางนำไปสู่ความเจริญในทุกด้านดังกล่าวกว่า รัฐจึงถือว่า การจัดการศึกษามีความสำคัญในอันดับสูงยิ่งแห่งกิจการของรัฐที่พึงจัดให้แก่ประชาชนโดยเสมอภาคกัน โดยให้กำหนดหน้าที่และนโยบายเกี่ยวกับการศึกษาไว้ในรัฐธรรมนูญของประเทศทุกฉบับ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาของรัฐบาล

กระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่จัดการศึกษา ศาสนาและศิลปวัฒนธรรม เพื่อพัฒนาเยาวชนและประชาชนให้มีคุณภาพ มุ่งเน้นให้เยาวชนและประชาชนมีคุณความดี ยึดมั่นศรัทธาใน

ศาสนาและวัฒนธรรมอันดีงามของชาติ ประพฤติดี ประพฤติชอบ ตามค่านิยมที่ดีงามและครรลองของศาสนา มีสติปัญญาเพิ่มพูนพร้อมด้วยความรู้ทางวิชาการ ทางการอาชีพตามสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมือง รู้จักคิดและเลือกตัดสินใจอย่างมีระบบ มีความสามารถในการปฏิบัติงาน มีทักษะในการอาชีพ รู้จักทำงานเป็นหมู่คณะและทำงานอย่างมีระบบ มีสุขภาพพลานามัยดีทั้งทางร่างกาย ทางจิตใจ รู้จักป้องกันรักษาโรคภัย ทั้งนี้ เพื่อให้เยาวชนและประชาชนสามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตของตน พัฒนาสัมมาชีพและพัฒนาสังคม ชาติ บ้านเมือง ให้เกิดความอยู่เย็นเป็นสุข และเจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

ตามประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2523 มาตรา 23 และ มาตรา 24 กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการศึกษา ศาสนา และศิลปวัฒนธรรม มีส่วนราชการในสังกัดตามพระราชบัญญัติดังนี้คือ สำนักงานเลขาธิการรัฐมนตรี สำนักงานปลัดกระทรวง กรมการฝึกหัดครู กรมการศาสนา กรมการศึกษานอกโรงเรียน กรมพลศึกษา กรมวิชาการ กรมศิลปากร กรมสามัญศึกษา กรมอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครู สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ และสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล (พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง) 2529 : 3) และประกาศคณะปฏิวัติฉบับเดียวกันนี้ให้ระบุเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของกรมและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรมใน ข้อ 22 และข้อ 24 ซึ่งแก้ไขตามมาตรา 3 แห่งพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติม ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 216 ลงวันที่ 25 กันยายน 2515 (ฉบับที่ 26) พ.ศ. 2523 ดังนี้ กรมและส่วนราชการที่มีฐานะเป็นกรม มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับราชการส่วนใดส่วนหนึ่งของกระทรวงศึกษาธิการ ตามพระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการของกรมหรือตามกฎหมายว่าด้วยอำนาจหน้าที่ของกรมนั้น และกรมต่าง ๆ มีส่วนราชการที่จะต้องปฏิบัติทั้งในส่วนกลางและส่วนภูมิภาค แต่ในส่วนภูมิภาคมีสำนักงานปลัดกระทรวงเพียงส่วนราชการเดียวที่มีส่วนราชการอยู่ในส่วนภูมิภาคด้วย คือ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด และสำนักงานศึกษาธิการอำเภอ (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ 2524 : 173)

ต่อมากระทรวงศึกษาธิการ ได้มีคำสั่งที่ 687/2519 ลงวันที่ 27 ธันวาคม 2519 กำหนดให้ศึกษาธิการอำเภอเป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งมาประจำอำเภอและช่วยเหลือนายอำเภอ ปฏิบัติราชการอันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการในเขตอำเภอ คำสั่งดังกล่าวกำหนดอำนาจหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอภายใต้บังคับตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหาร

ราชการแผ่นดิน คือ

1. เป็นผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ช่วยเลขาธิการอำเภอในการปฏิบัติราชการ อันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการภายในเขตอำเภอ
2. มีอำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับหรือคำสั่งของผู้บังคับบัญชา หรือมติของคณะรัฐมนตรี ซึ่งกำหนดให้เป็นหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอ
3. ประสานงานกับส่วนราชการ ราชการบริหารส่วนท้องถิ่นหรือสถานศึกษาภายในอำเภอ เพื่อให้การจัดการศึกษาในเขตอำเภอดำเนินไปด้วยดี มีประสิทธิภาพ

อย่างไรก็ตาม การที่จะกระทำงานร่วมกันเป็นกระทรวงหรือหน่วยงาน บุคลากรทุกคนในสังกัดจะต้องมีแนวความคิดร่วมกันเป็นเอกภาพในบทบาท หน้าที่ เกิดเอกภาพในความคิด เอกภาพในวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของงาน เราอาจจะแยกกันดำเนินงานในบทบาทหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานแต่ละบุคคล แต่จะต้องมุ่งไปสู่เป้าหมายอันเดียวกันเป็นสิ่งสำคัญ การทำความเข้าใจในเรื่องบทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอเพื่อให้เห็นภาพรวม จึงเป็นเรื่องสำคัญยิ่ง

บทบาทหน้าที่ของศึกษาธิการอำเภอได้กำหนดเพิ่มเติมขึ้น เมื่อรัฐบาล ฯพณฯ พลเอกเปรม ติณสูลานนท์ ได้แถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 28 มีนาคม 2523 ว่า

"จะปรับปรุงระบบบริหารการประถมศึกษาให้มีเอกภาพ โดยจัดตั้งสำนักงานเทียบเท่ากรมในกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อวางนโยบายและประสานงานการศึกษาประชากรให้มีรูปแบบและมาตรฐานเดียวกันทั่วประเทศ และจะยกฐานะครูประชากรขึ้นเป็นข้าราชการพลเรือน รวมทั้งจะปรับปรุงระบบบริหารงานบุคคลให้คล่องตัวยิ่งขึ้น" ในที่สุด ได้ตราพระราชบัญญัติขึ้นเรียกว่า พระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ได้บัญญัติอำนาจหน้าที่ที่สำคัญเป็นขององค์กรบุคคล ซึ่งจัดเป็นคณะกรรมการระดับชาติ ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ และระดับกลุ่มโรงเรียน

แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2520 ได้แบ่งการศึกษาออกเป็น 4 ระดับ คือ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษา และระดับอุดมศึกษา (แผนการศึกษาแห่งชาติ 2520 : 6)

การศึกษาระดับประถมศึกษา เป็นการศึกษาภาคบังคับที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถขั้นพื้นฐาน และให้สามารถคงสภาพการอ่านออกเขียนได้ คิดคำนวณเป็น มีความสามารถ

ในการประกอบอาชีพตามควรแก่วัย และสามารถดำรงตนเป็นพลเมืองดี ในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข ดังรายงานของคณะกรรมการวางพื้นฐานเพื่อปฏิรูปการศึกษา ใต้กล่าวถึงความมุ่งหมายของการจัดการศึกษาภาคบังคับว่า ความมุ่งหมายของการศึกษาภาคบังคับก็คือ ให้ความรู้ขั้นพื้นฐานที่จะเป็นประโยชน์แก่การดำรงชีวิตที่ดีได้สำหรับบุคคลและสังคม (สีปพนธ์ เกตุทัต และคณะ 2518 : 35)

การจัดการประถมศึกษาในระดับอำเภอ นั้น มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ คณะกรรมการประถมศึกษาอำเภอ เรียกชื่อย่อว่า กปอ. และสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ เรียกชื่อย่อว่า สปอ.

คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ประกอบด้วยจำนวนกรรมการไม่เท่ากันทุกอำเภอ จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับจำนวนกลุ่มโรงเรียนภายในอำเภอ ดังนี้

1. นายอำเภอ	ประธานกรรมการ
2. ศึกษาธิการอำเภอ	กรรมการ
3. ผู้แทนข้าราชการครูซึ่งได้รับเลือกตั้งจากข้าราชการครูของ
กลุ่มโรงเรียนภายในเขตอำเภอ กลุ่มโรงเรียนละ	
1 คน	กรรมการ
4. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	กรรมการและเลขานุการ

(ราชกิจจานุเบกษา 2523 : 15)

คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

1. ประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ
2. เสนอแนะการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่ โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
3. เสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครู สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
4. ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดและตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัดมอบหมาย (ราชกิจจานุเบกษา 2523 : 15 - 16)

จะเห็นได้ว่า ศึกษาธิการอำเภอเป็นกรรมการคนหนึ่งในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ย่อมมีบทบาทหน้าที่เกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอทั้ง 4 ประการข้างต้น แต่เนื่องจากการบริหารการประถมศึกษาในปัจจุบัน เป็นการบริหารในรูปองค์คณะบุคคล จึงทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในทัศนะของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ 4 กลุ่มประชากร คือ

1. นายอำเภอ
2. ศึกษาธิการอำเภอ
3. หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ
4. ผู้แทนข้าราชการครู

ซึ่งจะทำให้ทราบว่า ศึกษาธิการอำเภอปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่อย่างไร ปฏิบัติตามขั้นตอนของหลักการ ทฤษฎีทางการบริหาร และกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างไร มากน้อยเพียงใด มีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้าง คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอมองการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภออย่างไร ผู้วิจัยเชื่อว่า ผลของการวิจัยครั้งนี้ จะสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง จะเกิดประโยชน์ต่อการปฏิบัติภารกิจในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ ซึ่งจะบังเกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาของชาติโดยส่วนรวมต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 11
2. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 11

ขอบเขตของการวิจัย

1. การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาเฉพาะการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ เขตการศึกษา 11 เท่านั้น
2. การศึกษาการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในข้อ 1 เป็นการศึกษการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่กำหนดไว้ในมาตรา 24 แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523

ได้แก่

2.1 ประสานการดำเนินงานการประถมศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ โดยประสานการดำเนินงานใน 4 ลักษณะ คือ

2.1.1 การประสานการดำเนินงานด้านวิชาการ

2.1.2 การประสานการดำเนินงานด้านบุคลากร

2.1.3 การประสานการดำเนินงานด้านธุรการ การเงิน และพัสดุ

2.1.4 การประสานการดำเนินงานด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับ
ชุมชน

2.2 เสนอแนะการแต่งตั้งผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ใหญ่ และครูใหญ่
โรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ ต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

2.3 เสนอความดีความชอบประจำปีของข้าราชการครูสังกัดสำนักงาน
การประถมศึกษาอำเภอ ต่อคณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด

2.4 ปฏิบัติการอื่นตามที่กฎหมายกำหนดและตามที่คณะกรรมการการประถมศึกษา
จังหวัดมอบหมาย

คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

1. การปฏิบัติงาน หมายถึง การประพฤติ การปฏิบัติ ตามอำนาจหน้าที่และความ
รับผิดชอบของศึกษานิเทศก์อำเภอ เกี่ยวกับงานในหน้าที่ของคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ

2. ศธ.อ. หมายถึง ศึกษานิเทศก์อำเภอ ผู้แทนกระทรวงศึกษาธิการที่ส่งมาประจำ
อำเภอ เพื่อช่วยเหลือนายอำเภอในการปฏิบัติราชการ อันเป็นหน้าที่ของกระทรวงศึกษาธิการ
ในเขตอำเภอ คูแผลการปฏิบัติราชการทั้งส่วนราชการสังกัดส่วนภูมิภาค และส่วนราชการสังกัด
ส่วนกลางแต่ตั้งอยู่ในส่วนภูมิภาคในเขตอำเภอนั้น

3. คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หมายถึง คณะบุคคลที่ระบุไว้ในมาตรา 23
แห่งพระราชบัญญัติคณะกรรมการการประถมศึกษา พ.ศ. 2523 ประกอบด้วยนายอำเภอ
ศึกษานิเทศก์อำเภอ หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ และผู้แทนข้าราชการครู ซึ่งได้รับเลือกตั้ง
กลุ่มโรงเรียนละ 1 คน

4. เขตการศึกษา 11 หมายถึง การแบ่งท้องที่ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้

แต่ละเขต ได้ปฏิบัติงานทางวิชาการ มีสำนักงานศึกษาธิการเขตอยู่ ๗ จังหวัดนครราชสีมา และมีจังหวัดภายในท้องที่ คือ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดชัยภูมิ จังหวัดบุรีรัมย์ จังหวัดสุรินทร์ และ จังหวัดศรีสะเกษ รวม 5 จังหวัด

5. อำเภอก หมายถึง อำเภอกตามการแบ่งเขตการปกครองท้องที่ที่อยู่ในจังหวัดต่างๆ ในเขตการศึกษา 11

6. กปอ. หมายถึง คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอก
7. สปอ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอก
8. กปจ. หมายถึง คณะกรรมการการประถมศึกษาจังหวัด
9. สปจ. หมายถึง สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัด
10. กปช. หมายถึง คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ
11. สปช. หมายถึง สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ

ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอก ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอกที่ปฏิบัติจริง ตามความคิดเห็นของ นายอำเภอก ศึกษาธิการอำเภอก หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอก และผู้แทนข้าราชการครู เขตการศึกษา 11
2. ทำให้ทราบปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอก ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอก เขตการศึกษา 11
3. ผลจากการวิจัย จะเป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอก และจะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหารระดับสูงที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปปรับปรุงงานในหน้าที่ความรับผิดชอบของศึกษาธิการอำเภอกให้เหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1.1 นายอำเภอก ได้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งนายอำเภอกในเขตการศึกษา 11 จำนวน

1.2 ศึกษาธิการอำเภอ ได้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งศึกษาธิการอำเภอ
ในเขตการศึกษา 11 จำนวน 67 คน

1.3 หัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ ได้แก่ผู้ที่ดำรงตำแหน่งหัวหน้าการประถมศึกษา-
ศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 11 จำนวน 67 คน

1.4 ผู้แทนข้าราชการครู ได้แก่ผู้ที่ได้รับเลือกตั้งจากข้าราชการครู กลุ่มโรงเรียน
ละ 1 คน เข้าเป็นคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอในเขตการศึกษา 11 จำนวน 566 คน

2. กลุ่มตัวอย่างประชากร ดำเนินการโดยการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (clustered
sampling) ร้อยละ 50 ของจำนวนอำเภอในแต่ละจังหวัด ได้จำนวน 34 อำเภอ และเฉพาะ
กลุ่มผู้แทนข้าราชการครูนั้น สุ่มตัวอย่างโดยวิธีของ ทาโร ยามาเน่ (Yamane 1967 : 398)
จะได้กลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

2.1 กลุ่มนายอำเภอ	จำนวน 34 คน
2.2 กลุ่มศึกษาธิการอำเภอ	จำนวน 34 คน
2.3 กลุ่มหัวหน้าการประถมศึกษาอำเภอ	จำนวน 34 คน
2.4 กลุ่มผู้แทนข้าราชการครู	จำนวน 222 คน
รวมกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้น	324 คน

กลุ่มตัวอย่างประชากรสำหรับตอบแบบสอบถาม ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งหมด
จำนวน 324 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ประกอบด้วยแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ
(check list)

ตอนที่ 2 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอในคณะกรรมการ
การประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ (check list) และ ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
เป็นแบบปลายเปิด (open ended)

ตอนที่ 3 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษาธิการอำเภอ
ในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating

scale) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเป็นแบบปลายเปิด (open ended)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. รวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้ส่งไปทางไปรษณีย์พร้อมด้วยซองที่เจ้าหน้าที่และติดดวงตราไปรษณียากรเรียบร้อย โดยผู้ตอบแบบสอบถามได้ส่งกลับคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ส่วนหนึ่ง และผู้วิจัยไปส่งและรับกลับด้วยตนเองอีกส่วนหนึ่ง
2. หลังจากผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปแล้ว 15 วัน ยังไม่ได้รับแบบสอบถามคืนจากผู้ตอบรายใด ผู้วิจัยจะส่งแบบสอบถามไปที่อีกชุดหนึ่งเพื่อเป็นการติดตามผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage ratio) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ โดยใช้ค่าร้อยละ (percentage ratio) เรียงลำดับความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์อำเภอในคณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอในด้านต่าง ๆ ตามค่ามัธยฐานเลขคณิต (arithmetic mean)

ลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล ดังนี้

บทที่ 1 บทนำ กล่าวถึง ความเป็นมาของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย ประโยชน์ที่จะได้รับจากการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล และลำดับขั้นในการเสนอข้อมูล

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลและผลการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัยอภิปรายและข้อเสนอแนะ

บรรณานุกรม

ภาคผนวก